

## Pomorskie i Zachodniopomorskie Forum Kierowników USC Program szczegółowy

13 maja 2026, 11.00-15.00

### Od sporządzenia aktu po procedury naprawcze – pełny cykl życia dokumentu w polskim systemie prawnym:

#### I. Narodziny – rejestracja i ustalanie pochodzenia dziecka:

- **Elektroniczny obieg dokumentów:** Praca z kartą urodzenia i kartą martwego urodzenia (wymogi techniczne i terminy).
- **Imiona i nazwiska:** Analiza granic uznaniowości kierownika USC przy odmowie nadania imienia (imiona niepozwalające odróżnić płci, ośmieszające, zdrobniałe).
- **Uznanie ojcostwa:** Procedura przyjmowania oświadczeń o uznaniu ojcostwa oraz oświadczeń o nazwisku dziecka.
- **Rejestracja z urzędu:** Jak poprawnie sporządzić akt po upływie 21 dni, gdy rodzice nie dopełnili obowiązku?

#### II. Małżeństwa – od zapewnienia po akt:

- **Weryfikacja zapewnień:** Szczegółowa kontrola dokumentów tożsamości i przeszkód małżeńskich w rejestrach.
- **Małżeństwo poza lokalem:** Procedura organizacji ślubu w „plenerze” – wymagania dotyczące powagi urzędu i bezpieczeństwa uczestników.
- **Problematyka ślubów konkordatowych:** Postępowanie w przypadku przekroczenia przez duchownego 5-dniowego terminu na dostarczenie dokumentów.
- **Nazwisko po ślubie:** Zasady tworzenia nazwisk dwuczłonowych i ustalania nazwiska przyszłych dzieci.

#### III. Rejestracja zgonów:

- **Karta zgonu jako podstawa wpisu:** Analiza najczęstszych błędów medyków i sposób ich prostowania przed sporządzeniem aktu.
- **Zgłoszenia szczególne:** Rejestracja zgonów na podstawie protokołów policji lub prokuratury (znalezienie zwłok, osoby o nieustalonej tożsamości).
- **Zgony zakaźne:** Rygor 24-godzinny i specyfika pracy pod presją czasu.

#### IV. Tryby szczególne – odtworzenie, sprostowanie, uzupełnienie:

- **Odtworzenie treści aktu:** Kiedy i jak odtworzyć akt zniszczony lub zaginiony np. w wyniku pożaru archiwum lub zaginięcia księgi papierowej?
- **Postępowanie dowodowe:** Jakie dokumenty posiłkowe (stare dowody, książeczki wojskowe, akty rodziny) są wystarczające do odtworzenia aktu?
- **Sprostowania „z urzędu”:** naprawianie błędów pisarskich i pomyłek powstałych przy migracji danych do systemu cyfrowego.
- **Uzupełnienia aktu:** Procedura dodawania brakujących danych, których nie wpisano przy sporządzaniu aktu.

**14 maja 2026, godz. 9.00-13.00**

**Prawne formy załatwienia spraw przez kierownika USC. Czyli w jaki sposób rozstrzygamy sprawy w USC? Kiedy stosujemy wyłącznie przepisy ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, a kiedy zastosowanie będą miały również przepisy ustawy Kodeksu postępowania administracyjnego.**

**1. Kiedy stosujemy przepisy ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego.**

- Akt stanu cywilnego. Omówienie podstawowych zasad dotyczących sporządzania aktu. Unieważnienie aktu – kiedy może to zrobić kierownik USC, a kiedy właściwy będzie sąd.
- Czynność materialno-techniczna. Co może stanowić podstawę dodania wzmianki dodatkowej?
- Unieważnienie wzmianki dodatkowej. Jak powinien wyglądać wniosek kierowany przez kierownika USC do sądu w sprawie unieważnienia wzmianki dodatkowej?
- Odmowa dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego na podstawie przepisów ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego.
  - Omówienie na przykładzie pisma w sprawie odmowy dodania wzmianki dodatkowej o rozwodzie na podstawie zagranicznych dokumentów.
- Zwrot dokumentów stanowiących akta zbiorowe. Czy ma znaczenie data wpisania zagranicznego aktu stanu cywilnego do polskich ksiąg/rejestru stanu cywilnego?
- Wynoszenie akt zbiorowych poza urząd stanu cywilnego. Czy możemy wypożyczać akta zbiorowe sądom/prokuratorom np. do przeprowadzenia analizy grafologicznej? Jeżeli tak, to jaka jest procedura?
- Obowiązki ciążące na kierowniku USC, wynikające z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego (np. w jakich sytuacjach zawiadamiamy o zamiarze dokonania czynności materialno-technicznej).

**2. Zastosowanie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego na poszczególnych etapach spraw załatwianych przez kierownika USC.**

- Wszczęcie postępowania z urzędu i na wniosek strony. Obowiązki ciążące na kierowniku USC, wynikające z kodeksu postępowania administracyjnego.
- Podanie. Sposób wniesienia i treść podania. Badanie właściwości. Jak postąpić, gdy w sprawie właściwy będzie sąd (omówienie na przykładzie wniosku o dodanie wzmianki dodatkowej o rozwodzie, orzeczonym w Ukrainie przez inny organ niż sąd). Co robimy w przypadku wielości żądań w podaniu oraz w sytuacji gdy kierownik USC jest częściowo niewłaściwy?
- Wymogi formalne podania. Wezwanie o uzupełnienie braków formalnych. Jak wezwać o uzupełnienie braków formalnych podania i co zrobić gdy braki nie zostaną w wyznaczonym terminie uzupełnione? Omówienie spraw z zakresu rejestracji stanu cywilnego, w których braki podania możemy zakwalifikować jako braki formalne.

- Pełnomocnictwo. W jakich sytuacjach pełnomocnik może wystąpić o wydanie dokumentu z rejestru stanu cywilnego, a w jakich nie?
    - Czy brak pełnomocnictwa to brak formalny, a brak opłaty od pełnomocnictwa to brak fiskalny?
  - Wydawanie dokumentów z rejestru stanu cywilnego. Kto jest uprawniony do otrzymania dokumentów z rejestru stanu cywilnego (odpisów i zaświadczeń, w tym zaświadczeń o stanie cywilnym)?
  - W jakich sytuacjach kierownik USC jest zobowiązany wydać dokumenty z rejestru stanu cywilnego organom działającym na terenie Unii Europejskiej?
  - Wydawanie dokumentów z akt zbiorowych. Jak postąpić w sytuacji, gdy mamy wniosek dotyczący udzielenia informacji o przyczynie zgonu, albo o wskazanie placówki medycznej, która wystawiła kartę zgonu?
  - Co to jest interes prawny? W jaki sposób wzywamy o wykazanie interesu prawnego? Jak prowadzić postępowanie wyjaśniające?
  - Opłata skarbowa. Wezwanie o uiszczenie brakującej opłaty skarbowej. Omówienie przykładowych sytuacji, w których nie pobieramy opłaty skarbowej.
  - Decyzja administracyjna. Omówienie składowych elementów decyzji (na przykładzie decyzji w sprawie zmiany imienia/nazwiska). Kiedy możemy umorzyć postępowanie?
  - Postanowienie. Przykłady, kiedy kierownik USC może wydać postanowienie.
  - Terminy ustawowe.
-